

บทคัดย่อ

บทบาทภาครรัฐที่มีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ชื่อผู้จัดทำ : นายชูชาติ เพ็ชรอำไพ อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. วราภรณ์ สามโกเศศ

การศึกษาเรื่องบทบาทภาครรัฐที่มีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาพรวมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย 2) ศึกษาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และ 3) ศึกษาบทบาทภาครรัฐและมาตรการสนับสนุนจากภาครรัฐที่มีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ใช้วิธีการศึกษาโดยวิธีศึกษาเอกสาร รายงานประจำปีจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และวิธีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ข้อมูลใช้แบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษามีดังนี้

1. การท่องเที่ยวมีรูปแบบที่หลากหลาย อุปสงค์ของการท่องเที่ยวคือปริมาณนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการท่องเที่ยว ในขณะที่อุปทานหมายถึงทรัพยากรการท่องเที่ยว รายได้ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นรายได้หลักของประเทศในปี 2549 นำเงินตราเข้าประเทศเป็นจำนวน 487,100 ล้านบาท จากจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวน 13.8 ล้านคน และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นทุกปี
2. อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก อาหาร และสถานบันเทิง การบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ การส่งเสริมการจำหน่ายบริการท่องเที่ยว สินค้าที่ระลึก และสิ่งสนับสนุนอื่นๆ
3. บทบาทของภาครรัฐในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวคือ บทบาทด้านพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว บทบาทด้านพัฒนาการท่องเที่ยว บทบาทด้านการควบคุมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และบทบาทด้านการจัดการเงินของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อการลงทุนที่ได้มาตรฐานและคุ้มค่า
4. มาตรการในการควบคุมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต้องมีการบริการที่มีมาตรฐานและปลอดภัย มีกฎหมายรองรับและควบคุมทรัพยากรการท่องเที่ยว
5. หน่วยงานภาครรัฐที่เป็นหลักในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แต่ยังมีหน่วยงานภาครรัฐอีก 12 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งมีส่วนขับเคลื่อนให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นทางเลือกของการท่องเที่ยวที่สำคัญในปัจจุบัน เพราะมีการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร และวิถีชีวิตชุมชน ร่วมอยู่ในการท่องเที่ยวด้วย จากการศึกษาครั้งนี้ ยังพบประเด็นที่สำคัญที่สุดคือ ความร่วมมือของทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นภาครรัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน มีบทบาทสำคัญในการทำให้พัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ABSTRACT

The roles of the government on tourism industry

Provided by: Mr. Chuchat Petaumpai Supervisor: Associate Professor Dr. Waraporn Samkoses

The objectives of the study on the roles of the government on tourism industry were to: 1) study the overall picture of Thai tourism industry, 2) investigate the involved industries with tourism industry, and 3) study the roles of the government and supporting criterion towards tourism industry. Documentary studies and interviews were employed for collecting data. Descriptive analysis was applied for data analysis.

The results of the study revealed that:

1. There were various categories of tourism. The demand of tourism was the amount of the tourists who were on tour while the supply was the tourism resources and attractions. Significantly, the income of tourism industry was the major income of the country. In 2006, the country could earn 487,100 million baht from 13.8 million tourists and the increasing tourist numbers were expected every year.
2. The involved industries of tourism consisted of accommodation, food and entertainment, tour services and guides, travel promotion, souvenir purchase and other supporting conditions.
3. The roles of government sectors on tourism industry development were improving tourism resources and tourist attractions, improving tour services, controlling tourism industry and managing financial conditions in terms of increasing standard and worthwhile investment.
4. The criterion of tourism industry was needed to be limited. The amount of tour services was considered to be appropriate for adequate tourists. In addition, the standard and safe services were needed. Also, the tourism laws and regulations were necessary for controlling tourism resources and tourist attractions.
5. The major government agencies were the Ministry of Tourism and Sports and Tourism Authority of Thailand. There were more 12 government agencies that involved with tourism industry that provided the movement and improvement of efficient Thai tourism.

In addition, it was found that the eco-tourism was an option for current tourism. It provided and consisted of knowledge of resource conservation and community way of life. It was also found that the collaborative performances of all sectors among government, non-government, local government and community signified the important roles on sustainable tourism industry.